

สาระสำคัญ

สิทธิในการเข้าถึงสื่อเป็นหลักประกันของการสื่อสารของชนกลุ่มน้อย สถานีโทรทัศน์เพื่อการสาธารณะ (Taiwan Broadcasting System - TBS) ได้เริ่มออกอากาศ “ข่าวภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ในเดือน เม.ย. 2018 เป็นจุดเริ่มต้นในการสนองความต้องการสิทธิแห่งการเข้าถึงสื่อของผู้มาอยู่ในไต้หวัน และเพื่อศึกษาการใช้สิทธิเข้าถึงสื่อทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ของกลุ่มผู้มาอยู่ในไต้หวัน รวมไปถึงความคาดหวัง สาระ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อสัดส่วนของรายการกับภาษาที่ใช้ของ TBS จึงมีโครงการ “สำรวจและศึกษาสิทธิการเข้าถึงสื่อสาธารณะของผู้มาอยู่ในไต้หวันประจำปี 2019” (ต่อไปจะเรียกว่า “การสำรวจนี้”) โดยจะนำผลการสำรวจนี้ไปปรับปรุงคุณภาพรายการ อัตราการเข้าถึง อิทธิพล เสริมการให้บริการสาธารณะ และนำไปสู่คุณค่าแห่งสาธารณะประโยชน์ของ TBS

การสำรวจนี้พบว่า ผู้มาอยู่ในไต้หวันจะถูกจำกัดจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ความรู้ภาษาจีน เวลาว่างในวันปกติ ตลอดจนอุปกรณ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเข้าถึงและผลกระทบต่อสื่ออย่างเห็นได้ชัด อินเทอร์เน็ตและโทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มผู้มาอยู่ในไต้หวันนิยมใช้เป็นประจำมากที่สุด ส่วนใหญ่จะใช้โทรศัพท์มือถือ ทีวีรับชมหรือรับฟังรายการต่าง ๆ โดยเป็นการรับชมรายการจากประเทศบ้านเกิดของตน ในจำนวนนี้นักศึกษาต่างชาติในไต้หวันจะมีความสามารถด้านภาษาที่ค่อนข้างดีอย่างเห็นได้ชัด ส่วนผู้ที่แต่งงานมาไต้หวันก็จะคิดว่าผู้ที่มาทำงานในไต้หวัน สื่อที่นักศึกษาต่างชาตินิยมใช้มากที่สุดก็คืออินเทอร์เน็ต และโทรทัศน์ แต่เนื่องจากความสามารถด้านภาษาค่อนข้างดี จึงรับข้อมูลข่าวสารภาษาจีนจากสื่อดั้งเดิมอื่น ๆ ด้วย (อาทิ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร) ส่วนผู้ที่สมรสมาไต้หวันจะใช้สื่อโทรทัศน์รับข้อมูลข่าวสารภาษาจีนมากกว่าผู้มาทำงาน เนื่องจากผู้มาทำงานในไต้หวันไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารภาษาจีนบ่อยครั้งนัก เมื่อพิจารณาจากการที่ผู้มาอยู่ในไต้หวันนิยมใช้สื่อสมัยใหม่โดยทั่วไป ดังนั้น TBS จึงควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์และสื่อสมัยใหม่ควบคู่กันไป รวมทั้งใช้ภาษาแม่ของผู้มาอยู่ในไต้หวันควบคู่ไปกับการมีตัวอักษรจีนกำกับด้วย นอกจากนี้ ยังควรพิจารณามีตัวอักษรที่แตกต่างกันในสื่อสมัยใหม่เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้มาอยู่ในไต้หวันด้วย

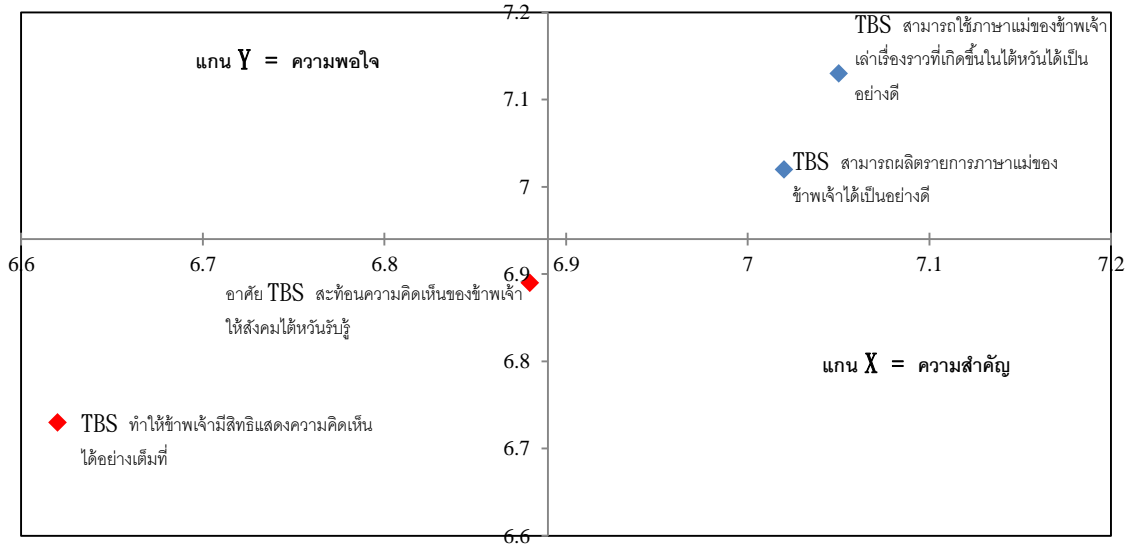
ระดับความคุ้นเคยและการรับชมรายการ TBS ของผู้มาอยู่ในไต้หวันยังคงมีโอกาสเติบโตได้อีกมาก ส่วนใหญ่ไม่มีความเคยชินในการรับชมรายการของ TBS เป็นประจำ รับชมทางโทรทัศน์เท่านั้น ส่วนทางอินเทอร์เน็ตก็ยังคงมีอุปสรรคในการหาเว็บไซต์ ในขณะที่มีความเข้าใจต่อข่าวภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ค่อนข้างสูง ซึ่งอาจมาจากการรับชมรายการต่าง ๆ จึงรู้จัก TBS สำหรับในส่วนของผู้มาอยู่ในไต้หวันได้ไม่นาน สิ่งสำคัญที่ TBS ควรทำก็คือเร่งสร้างปฏิสัมพันธ์และเสริมอิทธิพลของตนให้สูงขึ้น

ผู้มาอยู่ในไต้หวันได้อาศัยการรับชม TBS ให้คะแนนต่อรายการของ TBS ในด้านต่าง ๆ เฉลี่ย 7 คะแนนขึ้นไปทั้งสิ้น โดยเฉพาะในส่วน ของ "อิทธิพลต่อสังคม" ภาพรวมดีที่สุดในด้านนี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้มาอยู่ในไต้หวันต่างชื่นชมในระดับสูงต่อความมุ่งมั่นพยายามของ TBS สำหรับในส่วนของผู้มาอยู่ในไต้หวันที่ถูกสำรวจในคราวนี้ให้คะแนนค่อนข้างต่ำ ซึ่งน่าจะมาจากสาเหตุที่ TBS มิได้มีการผลิตรายการที่ใช้ภาษาทางการที่ 2 ของฟิลิปปินส์คือ ภาษาตากาล็อก ซึ่งในอนาคตอาจพิจารณาผลิตรายการในภาคภาษาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

ผู้ถูกสำรวจให้คะแนนต่อ "สิทธิในการแสดงความคิดเห็น" ของสิทธิการเข้าถึงสื่อของสื่อสาธารณะค่อนข้างต่ำ แต่ให้คะแนนในส่วนของการรับชม ค่อนข้างสูง (ดูภาพด้านล่างประกอบ) ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการผลิตรายการภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ TBS และเนื่องจากข้อจำกัดด้านภาษา จึงเลือกที่จะไม่แสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะหรือเวทีสาธารณะใด ๆ และเห็นว่าความคิดเห็นของพวกเขา

มิได้รับความสนใจ ดังนั้นในอนาคตจึงอาจพิจารณาผลิตรายการสนทนากับผู้มาอยู่ใหม่ในลักษณะเดียวกับรายการ "ประชุมใหญ่ชาวบ้าน" ที่สถานีโทรทัศน์ภาษาฮากกาผลิตอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มสิทธิในการเข้าถึงสื่อ

ภาพเปรียบเทียบคะแนนความพอใจและความสำคัญต่อสิทธิการเข้าถึงสื่อของผู้มาอยู่ใหม่

ผู้มาอยู่ใหม่ในได้วันต่างขึ้นชมต่อข่าวภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ความยาว เวลาและเนื้อหาของรายการในปัจจุบันยังมีโอกาสที่จะปรับปรุงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นอีก นอกจากความเป็นมิตรด้านภาษาแล้ว ควรที่จะพิจารณาเสริมเนื้อหาสาระประเด็นที่ผู้มาอยู่ใหม่ให้ความสนใจในชีวิตประจำวันด้วย นอกจากนี้ TBS ในฐานะสื่อสาธารณะก็ควรที่จะมีการจัดสรรรายการภาคภาษาอื่น ๆ โดยเท่าเทียมกัน ซึ่งจะสามารถแสดงให้เห็นถึงคุณค่าแห่งสื่อสาธารณะได้อีกด้วย

รายการเพลง/มิวสิกวิดีโอ MV เป็นรายการที่ผู้มาอยู่ใหม่ในได้วันชื่นชอบมากที่สุด ผู้มาอยู่ใหม่ที่มาทำงานในได้วันจะมีความต้องการรับชมรายการเพลง/มิวสิกวิดีโอค่อนข้างชัดเจน ส่วนผู้ที่สมรสมาได้วันส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จึงนิยมรับชมรายการแฟชั่น เสริมสวย ทำอาหาร และรายการแนะนำอาหารสดเป็นพิเศษ ซึ่งความต้องการนี้มีไว้เพื่อตัวเองอย่างเดียว แต่ยังเป็นความต้องการรับชมร่วมกับผู้มาอยู่ใหม่รุ่นที่ 2 ด้วย ส่วนนักศึกษาต่างชาติเนื่องจากมาเรียนหนังสือ จึงมีความสนใจรายการเกี่ยวกับภาษา การศึกษา ค่อนข้างสูง ในอนาคตการจัดทำรายการหรือข่าวของ TBS ต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้

กว่าครึ่งหนึ่งของผู้มาอยู่ใหม่ที่สำรวจในครั้งนี้ ระบุว่า อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีช่องทางทำความเข้าใจระหว่างกันแบบสองทาง เพื่อบรรลุถึงความต้องการในการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมได้วัน ผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากก็เห็นว่าอาจวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ผู้มาอยู่ใหม่เริ่มต้นจากการใกล้ชิดสื่อ ไปสู่การเข้าร่วมให้เกิดสื่อ เล่าเรื่องราวของตนเองจากทัศนคติของตัวเอง หากในอนาคตสามารถอาศัยพลังของสื่อสาธารณะอุดหนุนให้ความเข้าใจที่แตกต่างกันในสังคม ให้ผู้มาอยู่ใหม่มีความรู้สึกได้ว่า ได้วันคือบ้านของตน ก็จะสามารถทำให้ผู้คนในสังคมได้วันมีความเข้าใจผู้มาอยู่ใหม่มากขึ้น ให้ได้วันก้าวสู่สังคมแห่งความหลากหลายที่มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง :

- 1. สื่อสาธารณะ :** องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นบริการที่ผลิต ได้รับเงินทุน และควบคุมโดยสาธารณะ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อบริการแก่สาธารณชน มิใช่เพื่อการค้าหรือรัฐวิสาหกิจ ไม่ผูกการเมืองและธุรกิจแทรกแซง อาศัยการบริการกระจายเสียงสาธารณะให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร การศึกษา และบันเทิง หากสามารถให้หลักประกันแก่การแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย รายการที่หลากหลาย การผลิตที่เป็นอิสระ ได้รับเงินสนับสนุนที่เหมาะสม มีการชกถามเพื่อหาความรับผิดชอบและโปร่งใส สื่อสาธารณะก็จะเป็นฐานอันมั่นคงให้แก่ระบบประชาธิปไตย
- 2. คุณค่าสาธารณะ :** TBS ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "คุณค่าสาธารณะ" ว่า ประกอบด้วย 5 ปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ "การสัมผัสถึง" "ความพอใจต่อคุณภาพรายการ" "อิทธิพล" "การบริการสาธารณะ" และ "ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน" ในส่วนของ "การสัมผัสถึง" ประกอบไปด้วย 4 ดัชนีสำคัญ ได้แก่ "อัตราการรับชม (เรตติ้ง)" "อัตราการสัมผัสถึง" "จำนวนเวลาการรับชม" และ "อัตราส่วนของการสัมผัสถึงสื่อใหม่" ส่วน "ความพอใจต่อคุณภาพรายการ" ประกอบไปด้วย 7 ดัชนีสำคัญ ได้แก่ "จำนวนรายการที่เข้ารอบและได้รับรางวัล" "ระดับความพอใจ" "ความหลากหลายของรายการ" "ความคิดสร้างสรรค์ของรายการ" "รายการเจาะลึก" "ความเป็นกลางของรายการ" และ "ความเป็นกลางของข่าว" ส่วนทางด้าน "อิทธิพล" ประกอบไปด้วย 5 ดัชนีสำคัญได้แก่ "อิทธิพลต่อประชากรสังคม" "การแสดงบทบาทอิทธิพลต่อสังคม" "ความน่าเชื่อถือ" "ความต้องการและการเผยแพร่สู่นานาชาติ" ทางด้าน "การบริการสาธารณะ" ประกอบไปด้วย 6 ดัชนีสำคัญได้แก่ "การแบ่งปันทรัพยากรเพื่อบริการแก่ประชาคม" "ยกระดับสภาพแวดล้อมภาคการผลิต" "การกระจายการรับชม" "การพัฒนาดิจิทัล" "เสริมสิทธิในการเผยแพร่สู่กลุ่มชนที่หลากหลาย" "ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชน" เป็นต้น ในส่วนของ "ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน" ประกอบขึ้นจากดัชนี 4 ประการ ได้แก่ "ความโปร่งใส" "การใช้และการแสวงหาทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ" "การใช้ทรัพยากรมนุษย์อย่างยืดหยุ่นและเสริมความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง" และ "สร้างเงื่อนไขการทำงานที่เหมาะสมและเป็นธรรม" เป็นต้น
- 3. สิทธิในการเข้าถึงสื่อ:** ประชาชนมีสิทธิเรียกร้องให้สื่อสนองพื้นที่หรือช่วงเวลา ทั้งในรูปของการเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อแสดงให้เห็นถึงสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของตน สิทธิในการเข้าถึงสื่อประกอบไปด้วย สิทธิในการเข้าถึงและการใช้สื่อ สิทธิในการเข้าถึงหมายถึงการที่ประชาชนแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสารมวลชนในลักษณะที่เป็นฝ่ายรับหรือเป็นไปอย่างจำกัด การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสารมวลชนประกอบไปด้วย สิทธิใน 2 ลักษณะ ได้แก่ สิทธิในการแก้ไขให้ถูกต้อง (แก้ไขที่ไม่เป็นจริง) และสิทธิในการแก้ต่าง (ตอบโต้ความเห็นที่ไม่เป็นธรรม) ส่วนสิทธิในการใช้คือสิทธิในการผลิตรายการเอง ใช้เสียงของตนเองแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อ โดยไม่มีการติดต่อ ย่อ ถูก ระบุ (สิทธิการใช้สื่อ) ตลอดจนสามารถขอยกเขตคุ้มครองที่ประชาชนมีสิทธิเรียกร้องให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรมด้วย สิทธิในการจัดตั้งและบริหารสื่อด้วยตนเอง (สิทธิในการใช้คลื่นความถี่) ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้มีการตีความหมายเลข 364 ในปี 1994 ระบุให้ประชาชนมีสิทธิในการใช้ประโยชน์และเข้าถึงสื่อ (the right of access to the media)